

PM

DATUM: 2025-10-03

DIARIENUMMER: 2025-01171

HANTERINGSKLASS: Ö P P E N

Utökade möjligheter att genomföra kortbetalningar offline i Sverige

Inledning

Detta dokument beskriver det arbete som Riksbanken och en bredare krets marknadsaktörer bedrivit sedan hösten 2024 med syftet att utöka möjligheten att genomföra betalningar offline med debet- och kreditkort i Sverige.

Riksbanken har lett arbetet i arbetsgruppen som bestått av företrädare för de kortutgivare (banker) som omfattas av Riksbankens föreskrifter och allmänna råd (RBFS 2023:3) om företag av särskild betydelse för genomförandet av betalningar under fredstida krissituationer och vid höjd beredskap (Swedbank, Handelsbanken, SEB, Länsförsäkringar Bank, Danske Bank och Nordea), kortnätverken (Visa och Mastercard), de fyra största kortinlösarna i Sverige (Swedbank Pay, Nets, Adyen och Wordline), samt representanter för handeln (Axfood, Ica, Coop, Apoteket, Svensk Handel och Drivkraft Sverige i egenskap av representant för drivmedelsföretagen).

Dokumentet presenterar den lösning som arbetsgruppen enats om ska implementeras på den svenska kortbetalningsmarknaden. I dokumentet anges också vilka åtgärder respektive aktör ska sträva efter att vidta för att nå Riksbankens mål om att ha en lösning på plats för offline-betalningar med kort senast den 1 juli 2026.

Bakgrund

Enligt lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank har Riksbanken ett ansvar för den civila beredskapen inom betalningsområdet. Detta innebär att Riksbanken ska säkerställa att allmänheten kan genomföra betalningar, både i fredstida krissituationer och vid höjd beredskap. Möjligheter att genomföra digitala betalningar i ett offline-läge, dvs. utan fungerande datakommunikation, är ett sätt att stärka motståndskraften i betalningssystemet. Att kunna betala med kort offline

är särskilt viktigt eftersom kortbetalningar är det klart vanligaste betalsättet i den fysiska handeln.

Mot bakgrund av ovanstående initierade Riksbanken hösten 2024 ett arbete med syftet att utöka allmänhetens möjlighet att kunna genomföra kortbetalningar offline. Riksbankens mål är att kortbetalningar senast vid halvårsskiftet 2026 ska kunna genomföras offline vid köp av livsnödvändiga varor och vid störningar som pågår upp till sju dagar. Möjligheten bör åtminstone gälla för alla personer över 18 år med kort utgivna av de banker som träffas av Riksbankens beredskapsföreskrifter. Med livsnödvändiga varor avses livsmedel, apoteksvaror och drivmedel.

Syfte

Syftet med dokumentet är att återge den gemensamma inriktning som arbetsgruppen enats om. Genom dokumentet skapas en tydlighet gällande vilka åtgärder respektive aktör ska sträva efter att vidta för att lösningen ska kunna implementeras på ett ändamålsenligt sätt.

Offline-auktorisation via chip

Mot bakgrund av den analys och de diskussioner som förts inom arbetsgruppen är deltagarna överens om att en lösning som bygger på offline-auktorisation via det fysiska kortets EMV-chip¹ är lämplig att implementera, eftersom det är en väl beprövad teknisk lösning som existerar och fungerar redan idag.

Lösningen förutsätter att kortnätverkens regelverk tillåter att en handlare får acceptera en kortbetalning som auktoriseras offline upp till ett visst belopp per transaktion på kortutgivarens risk, en så kallad floor-limit. Lösningen kräver vidare att kortutgivarnas kredit-och debetkort har offline-funktionalitet i kortets chip med en så kallad offline-limit, som avser den totala summa som kortinnehavaren kan betala med vid ett eller flera köp via offline-auktorisation, och som återställs när en online-auktorisation genomförs med kortet. Vidare förutsätts att kortinnehavaren använder sitt fysiska kort och sin PIN-kod till detta då lösningen inte fungerar för kontaktlösa kortbetalningar. Därutöver krävs att kortinlösare tillsammans med handlare har förutsättningar i form av betalterminaler med rätt mjukvara och parametrar som möjliggör kortbetalningar offline i linje med kortnätverkens regler.

¹ EMV står för Europay, Mastercard och Visa och är en standard för kontokort, betalterminaler och automatiska kassamaskiner. Standarden bygger på att korten är utrustade med ett chip och att det krävs en PIN-kod för att autentisera en betalningstransaktion.

Det behöver slutligen också finnas kapacitet hos berörda handlare att lagra offline-transaktioner i upp till sju dagar.

Respektive aktörs åtgärder

Nedan beskrivs de åtgärder som respektive aktör ska sträva efter att vidta i enlighet med den överenskomna lösningen. Det krävs såväl samordning som samarbete mellan marknadsaktörerna för att få lösningen på plats. Detta bedöms i hög utsträckning kunna ske inom ramen för befintliga samverkansstrukturer på den svenska kortbetalningsmarknaden.

Kortutgivare

Sträva efter att

- kort som ges ut från och med den 1 juli 2026, tillgodoser en ackumulerad offline-limit i kortens EMV-chip som minst motsvarar kostnaden för ett hushålls inköp av livsnödvändiga varor i en vecka.² Detta avser debet- och kreditkort med offline-funktionalitet som ges ut till kunder över 18 år i Sverige.³
- för befintliga debet- och kreditkort som vid tidpunkten den 1 juli 2026 har en lägre offline-limit än vad som överenskommits, arbeta aktivt för att uppdatera offline-limten på sådana kort genom antingen omkodning, så kallad scripting, eller genom utbyte av korten.⁴

Riksbanken ser positivt på att även andra kortutgivare än de sex som träffas av beredskapsföreskrifterna bidrar till den civila beredskapen och strävar efter att erbjuda offline-funktionalitet på sina kort enligt ovan.

Kortnätverk

- Sträva efter att i sina respektive regelverk reglera en beloppsgräns per transaktion för vilken försäljningsstället i händelse av avbrott i datakommunikation kan genomföra en offline-auktoriserad kortbetalning på kortutgivarens risk – så kallad floor-limit – motsvarande minst 2 000 kronor.⁵ Denna floor-limit bör minst omfatta försäljningsställen av

² I dialog med Riksbanken och utifrån uppskattningar av hushållens kostnader för inköp av sådana varor i en vecka.

³ Det omfattar inte kunder som inte uppfyller villkoren för att få offline-kort, dvs. där övertrassering av kontot inte medges, och därför inte kan få ett bankkort om inte detta begränsas till online-only. Den största gruppen i denna kategori är ungdomar under 18 år. För dessa gäller att när kundens kort löper ut första gången efter det att kunden fyllt 18 år, ska detta ersättas med ett kort med offline-funktionalitet, förutsatt att kunden uppfyller övriga villkor för att få ett sådant kort.

⁴ Den ackumulerade offline-limten, tidsplan samt genomförande av utbyte och scripting av befintliga kort stäms av i en bilateral process mellan berörda kortutgivare och Riksbanken.

⁵ Beloppet 2 000 kronor motsvarar den europeiska standarden om 200 EUR som tillämpas i flera andra länder. Beloppet grundas på en bedömning av kortnätverken.

livsnödvändiga varor. Med livsnödvändiga varor avses livsmedel, apoteksvaror och drivmedel. Med försäljningsställen av livsnödvändiga varor avses företag som kategoriserats sälja sådana varor utifrån så kallade MCC-koder (Merchant Category Code). Regeländringarna bör vara genomförda senast den 1 februari 2026 i syfte att möjliggöra för övriga berörda marknadsaktörer, framför allt kortinlösare och handlare, att implementera regeländringarna innan den 1 juli 2026.

Kortinlösare

- Sträva efter att senast den 1 juli 2026 implementera kortnätverkens regelverksändringar i sina egna processer och i sina kunders betalterminaler i samråd med berörda handlare.

Handeln

Sträva efter att

- i samråd med kortinlösare ha implementerat en floor-limit i enlighet med kortnätverkens gällande regler i betalterminaler hos försäljningsställen som tillhandahåller livsnödvändiga varor senast den 1 juli 2026.
- offline-auktorisering inte missbrukas och att betalterminaler är inställda på att alltid försöka auktorisera ett kortköp online innan offline-auktorisering tillåts.
- försäljningsställen har uthållighet avseende lagringskapacitet i betalterminaler för att omhänderta offline-betalningar i upp till sju dagar.

Sveriges riksbank

Åtar sig att fortsatt koordinera och leda arbetet på en övergripande nivå, inbegripet att vid behov kalla till ytterligare arbetsgruppsmöten och ha bilaterala kontakter med berörda företag samt följa upp arbetet med implementering av lösningen.